

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania L.K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Opolu

w przedmiocie skargi na bezczynność organu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 9 października 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 19 stycznia 2024 r., sygn. akt III AUa 1071/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

DS

UZASADNIENIE

Wnioskodawca L.K. wniósł odwołanie w trybie art. 477⁹ § 4 k.p.c. od „milczącej” decyzji ZUS o oddaleniu wniosku złożonego w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach FUS i ponowne ustalenie przez organ rentowy prawa do świadczenia i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, zaskarżając ją w całości. Skarżący zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału, która miała wpływ na treść zaskarżonej decyzji, wyrażając się w przyjęciu, że skarżący nie jest niezdolny do pracy oraz nie spełnił warunków określonych w art. 57 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach FUS. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca podniósł m.in., że ZUS nie

rozpoznał wniosku z 16 lutego 2019 r., skierowanego do ZUS Wydział Umów Międzynarodowych w Zielonej Górze o ponowne ustalenie przez organ rentowy prawa do świadczenia. Na rozprawie w dniu 27 maja 2022 r. pełnomocnik wnioskodawcy sprecyzował żądanie, jako skargę na bezczynność organu i podał, że stanowi ona „klasyczne odwołanie”.

Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 30 maja 2022 r. (sygn. akt V U156/22), wydanym w sprawie L.K., przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Opolu, w przedmiocie skargi na bezczynność organu oddalił odwołanie oraz zasądził od wnioskodawcy L.K., na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Opolu kwotę 180 zł, wraz z odsetkami liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji odwołującego, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 19 stycznia 2024 r. (sygn. akt III AUa 1071/22), oddalił apelację.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wywiódł odwołujący, zaskarżając judykat w całości, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenia przez Sąd II instancji prawa materialnego, o którym mowa w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., tj.: art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz.U. Nr 162, poz. 1118; t.j. z dnia 25 maja 2023 r., Dz.U. z 2023 r., poz. 1251), poprzez jego niewłaściwe niezastosowanie, pomimo że roszczenie o przyznanie skarżącemu świadczeń rentowych należnych od dnia złożenia pierwotnego wniosku, tj. od 13 grudnia 2016 r., było przedmiotem odwołania złożonego w niniejszej sprawie, a przedtem żądanie to zostało zgłoszone Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z powyższym, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Opolu Wydziałowi V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów procesu wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu wszczętym wniesieniem skargi.

Skarżący wniósł także o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na fakt, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, co zdaniem skarżącego możliwe jest do stwierdzenia bez pogłębionej analizy zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie. Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie

skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione – czego w niniejszej sprawie zabrakło. Skarga kasacyjna powinna być więc tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

W motywach wniosku opartego na przesłance przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawione argumenty na poparcie tych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do dalszego jej rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet

oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Strona skarżąca nie przedstawiła jakichkolwiek wywodów, które mogłyby uzasadniać oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej. Argumentacja mająca przemawiać za oczywistością skargi kasacyjnej sprowadzała się jedynie do stwierdzenia, że analiza zaskarżonego wyroku nie wymaga pogłębionych dociekań, aby stwierdzić oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej. Tego typu konstruowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej nie spełnia wymogów z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a nie jest rolą Sądu Najwyższego doszukiwanie się w nadzwyczajnym środku zaskarżenia argumentacji, która mogłaby stanowić podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Ustawodawca w sposób niebudzący wątpliwości przeniósł ten obowiązek na stronę, która w przedmiotowej sprawie z tego zadania się nie wywiązała.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

DS.

[a.ł]